

Dnr 1.6-180/2014

Handläggare
Katarina Bozkurt
Telefon: 08- 508 25 608**Till**
Socialnämnden

Lägesrapport år 2013, Tillsyn av tobak & folköl

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner anmälan av rapporten.
2. Rapporten överlämnas till kommunfullmäktige och stadsdelsnämnderna för kännedom.

Gillis Hammar
FörvaltningschefFredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

Vid utgången av år 2013 fanns 1 051 stycken försäljningsställen registrerade i ärendehanteringssystemet OL2 i Stockholm. Enligt Stockholms stads nuvarande riktlinjer för folköls- och tobakstillsynen ska varje försäljningsställe få minst ett tillsynsbesök per år. Försäljningsställen som ligger i närheten av skolor bör få extra tillsynsbesök. Det totala antalet tillsynsbesök under år 2013 uppgick till 1 292 stycken.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor.

Bakgrund

Folköl och tobak

Kommunen tillsammans med polismyndigheten är tillsynsmyndighet över folköl och tobak. Socialförvaltningen ansvarar för registrering av försäljningsställen som anmält försäljning av folköl och tobak och dokumenterar i ärendehanteringssystemet OL2. Socialnämnden svarar också för samordning, information, utbildning, konsultativt stöd, bransch- och myndighetssamverkan. Socialnämnden har även ansvar för att följa upp stadsdelsnämndernas tillsynsplaner och för debitering av tillsyns- och kontrollavgifter.

Stadsdelsnämnderna har tillsynsansvar över försäljningsställen som säljer folköl och tobak.

Socialnämnden har tillsynsansvar för de försäljningsställen som inte har någon fast försäljningslokal i en stadsdelsförvaltning men där tillsynsansvaret ändå faller på Stockholms stad. Det handlar då i första hand om internetförsäljning och trafikserveringar som inte har serveringstillstånd.

Enligt beslut i kommunfullmäktige den 7 april 2008 debiterar socialförvaltningen näringsidkare en tillsynsavgift årsvis vid försäljning av folköl och tobak.

Redovisning

Antal försäljningsställen

Vid slutet av år 2013 fanns totalt 1 051 försäljningsställen registrerade i ärendehanteringssystemet OL2. Skillnaderna i antalet försäljningsställen per stadsdelsnämnd är stora mellan Södermalm med totalt 182 försäljningsställen till Älvsjö med totalt 16 försäljningsställen.

Tillsynen

Varje försäljningsställe, ska enligt de nuvarande riktlinjerna få minst ett årligt tillsynsbesök. Försäljningsställen, belägna nära skolor eller där brister förekommer, bör få flera tillsynsbesök per år. Enligt uppgifter i OL2 fanns totalt 133 försäljningsställen registrerade som ”nära skolor”.

Av tabellen nedan framgår antalet försäljningsställen av folköl och tobak per stadsdelsförvaltning. I de nedan redovisade tillsynsbesöken ingår påkallade besök och besök tillsammans med polisen som genomförts under året. Det totala antalet tillsynsbesök av folköl och tobak uppgick därmed till 1 292 år 2013.

Stadsdelsförvaltning	Försäljningsställen	Tillsynsbesök
Bromma	57	55
Enskede-Årsta-Vantör	96	99
Farsta	49	73
Hägersten	92	101
Hässelby-Vällingby	49	70
Kungsholmen	79	122
Norrmalm	163	249
Rinkeby-Kista	54	65
Skarpnäck	39	39
Skärholmen	35	45
Spånga-Tensta	29	28
Södermalm	182	218
Älvsjö	16	19
Östermalm	102	100
Socialförvaltningen	9	9
TOTALT	1051	1292

Enligt OL2 har 15 tillsynsärenden (då brister upptäckts) påbörjats under år 2013, tre ärenden är fortfarande under utredning. Två ärenden resulterade i förbud med vite, tre ärenden föranledde varning. Ett ärende resulterade ett föreläggande med vite. Ett ärende överklagades till förvaltningsrätten; det gällde en varning pga. försäljning till minderåriga. Det beslutet upphävde förvaltningsrätten. Resterande ärenden (fem) avslutades med vidtagna åtgärder.

Övriga aktiviteter

Branschrådet

Branschrådet har haft två möten under år 2013. Syftet med rådet är att uppdatera varandra om vad som är aktuellt inom tobaks- och folkölsfrågorna. Deltagarna i branschrådet kommer bl. a från Swedish Match, Stockholms livsmedelshandlareförening, British American Tobacco, Philip Morris Sweden, Reitan servicehandel Sverige AB, Svensk Servicehandel & Fast Food, Svenska

dagligvaruhandel, Svensk Bensinhandel samt länsstyrelsen, polisen och staden.

Utbildning

Förvaltningen har anordnat utbildning för handlare som säljer folköl och tobak och deras personal vid två tillfällen under året.

Under 2013 genomfördes en utbildning i ärendehanteringssystemet OL2. Det är viktigt med en kontinuerlig genomgång av systemet för att alla ska dokumentera likartat. Det är framförallt viktigt när statistiken ska redovisas. Förvaltningen kommer tillsammans med ägaren till systemet, Landborgen, att jobba vidare med frågan under 2014.

Fot-möte

Förvaltningen har hållit fyra FOT- möten (folköls- och tobaksfrågor) år 2013 med syfte att diskutera aktuella frågor om folköl och tobak. Samtliga tillsynsansvariga i stadsdelsförvaltningarna och personal från socialförvaltningen har bjudits in.

Under året har två planeringsdagar med tillsynssamordnarna ägt rum. Syftet har varit att uppdatera mallar i OL2 samt diskutera tillsynsarbetet i stort. Förvaltningen har också genomfört en utbildning i OL2 om systemet och rutiner för dokumentation.

Ny riktlinjer

Förvaltningen har under år 2013 tagit fram ett förslag på nya riktlinjer. Socialnämnden fattade beslut om riktlinjerna 2013-11-26 och överlämnade dem för beslut i kommunfullmäktige.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Tillsynsbesöken är en viktig del i arbetet med att förhindra försäljning till minderåriga. Därför är de lokala tillsynssamordnarnas insats viktig och år 2013 har i princip alla försäljningsställen fått ett besök (totalt 1 292 besök). Förvaltningen har ett bra samarbete med stadsdelsförvaltningarna i tillsynsarbetet. Fot-mötena (folköl och tobak) är viktiga för att tillsynssamordnarna gemensamt ska diskutera en likartad tillsyn i staden. Förvaltningen ser därför gärna ett ökat deltagande på dessa under det kommande året.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner rapporten.